

Több fát, de hogyan?

Évről évre nagy örömmel olvasom így tavasszal, hogy az iskolások bevonásával ezerszám ültetik ki városunkban a csemetékét. Ugyanakkor a múlt láttán visszatér bennem mindig az a gondolat, hány ered meg ezekből, és ha meg-ered, mennyi képes közülük átvészelni a nyári szárazságot, mennyi megy neki életképesen a télnek, hogy a közeli tavasszal mosi már megerősödve többé-kevésbé függetlenül tudja magát az ember-ri gondviseléstől.

Mint említettem, több ezer csemete kiültetéséről számolnak be az illetékesek, de semmi jelzést nem kapunk később arról, mi lett ezeknek a csemetéknek a sorsa, mennyi maradt meg belőlük. Márpedig a fásításhoz nem az a döntő, hány darab csemetét ültettek el, és e tekintetben a tervet hogyan teljesítették, hanem az, hogy belőlük hány marad meg, illetve mennyi nevelődik célját betöltő, levegőt javító, szép lombozatú fává. Nem elég ugyanis a sok csemetét elültetni, azok további létfeltételeiről is gondoskodni kell.

Sajnos sok csemete már a kiültetésekor sem életképes, ami a szakszerűtlen kiszedés, szállítás és tárolás eredménye. Az ilyen csemeték már eleve kár kiültetni, de nem nagy a jövőjük az újnyi vastag csemetéknek sem megfelelő védelem nélkül. A kiültetés sem történik mindig szakszerűen: elnagyolt és felületlen. De ha az eddig felsorolt munkákat a kívánalmaknak megfelelően el is végeztük, az elültetett csemetét nem szabad magára hagyni, és leg-
alább az első évében

ügyelni kell rá, gondolni kell.

A nevelés szolgálatában jó gondolat volt az iskolások bevonása a csemeték kiültetésébe. Ezúton keltethető fel legjobban érdeklődésük és figyelmük a fára, annak életére és általában azok megszeretésére. Ezekről azonban teljes képp csak akkor alakul ki előtűk, ha nemcsak a kiültetésnél segítkeznek és ismerkednek meg a fával, hanem a kiültetésük után is figyelemmel kísérik fejlődésüket, és gondolnak velük. Ezért meg a rendszeres szaktatás-nevelés érdekében meg kell bízni őket az általuk kiültetett csemeték további gondozásával-ápolásával, természetesen megfelelő irányítás mellett. Rá kell vezetni őket, hogy amit elkezdtek, tisztességgel, becsülettel fejezzék is be.

Az utcák és a terek fásítása nemcsak a lakosság egészségét és kényelmét szolgálja, hanem képet ad a város kulturáltságáról is. Nem lehetünk közömbösek, ha utcáinkat járva, nemcsak gyengén fejlett, többnyire hiányos fasorokat látunk, a pótlásnak szánt csemeték pedig kiszáradva alig látszanak ki a gazból. Necsak máshova menjünk szépet nézni, idegenben mások munkájában gyönyörködni, teremtsünk elsősorban házuk táján szépet és rendet. Csinosítsuk városunkat, tegyük azt e tekintetben is példamutatóvá, vonzóvá. Fű, fa és virág zöldelljen és nyíljon körülöttünk. Ehhez minden adottságunk megvan: a napfény bő, a talaj jó. Csak a szépre és a rendre való törekvés hiányzik? Tegyük róla!

Dr. Somorjai Ferenc

Geodéziai konferencia

A Geodéziai és Kartográfiai Egyesület rendezésében szerdán háromnapos, nemzetközi geodéziai konferencia kezdődött Székesfehérvárott. A tanácskozáson harminc külföldi és száz magyar szakember vesz részt.

Ősre elkészül a burgonya-tároló

Szeged város lakosságának jobb ellátására — állami támogatással — kétszáznyolcvan vagonos burgonyatároló épül a Szövetkezetek Csongrád megyei Értékesítő Központjának tranzittelepén. A korszerű létesítmény földbe süllyesztetten készül, polisztirolhabos műanyaggal, hungarocellel hőszigetelve. Az építkezés jelenleg hetven százalékos és ősszel adják át rendeltetésének a négy csarnokból álló tárolót, illetve töltik fel az idei terméssel. Az egyenletes és optimális belső hőmérséklet tartására automata szellőztetőberendezéseket szerelnek fel. Az áru ki- és beszállítása, feldolgozása egy külön nagyeremben történik, a nehéz fizikai munkák teljes gépesítésével.

A tervek szerint az elkövetkező években a MEK szatymazi felvásárlótelepén a szegedihez hasonló rendszerű, de annál nagyobb, ötszáz vagonos tárolót építenek. Ez a szegedi járás homokvidékéről, elsősorban a forráskúti Haladás Tsz iparszerű termelési rendszeréből származó burgonyát fogadja majd. Amennyiben ez az elképzelés is valóra válik, megoldódik megyénkben a fontos élelmiszeri cikk veszteségmentes téli tárolása, az igények jobb kielégítése.

830 perc Szegedről

Május 27-én szegedi nap
a Kossuth és a Petőfi rádióban

A Magyar Rádió egész napos műsort sugároz május 27-én, hétfőn Szegedről. A szegedi rádiónapon tizen-nyolc rádióriporter működik közre, s reggel háromnegyed ötfől éjjelig Szegedé lesz az éter, összesen 830 percen keresztül.

Hajnaltól, a Kossuth rádióban Sipos Gézát, a Szeged városi pártbizottság első titkárát, majd a két reggeli krónika között dr. Biczó Györgyöt, a városi tanács elnökét halljuk. Ezúttal a *Falurádió* is Szegedről jelentkezik, s valamennyi *Krónikában* elhangzik itteni tudósítás. Nyolc óra előtt 20 perccel a *szegedi utcát* „kapcsolják” a riporterek, hogy meg tudakolják, mi lesz aznap a városban. *Éneklő ifjúság Szegeden* címmel innen sugározzák a reggeli kórusmuzsikát is, s ezen a napon *szegedi hallgatóknak*

válaszol a rádió. Az *Iskola-rádió* Móra Ferenc legfiatalabb szegedi olvasói között fordul meg ezen a napon, majd 30 perces *kulturális krónika* következik. Háromnegyed 12-kor pedig ismét élő riportok számolnak be Szeged délelőtti életéről, körkapcsolással.

Délután a *Ki nyer ma?* zenei fejtörőt kapcsolják innen, majd *ipari riportműsor* következik a szegedi leányvállalatokról. Igen érdekesnek ígérkezik a *közzéadásági műsor*, melyben a szegediek kérdéseire az egész országból állítják össze a válaszokat.

Kettőtől — ötig, kívánság-műsort sugároz a Petőfi, természetesen a szegedi rádióhallgatók kedve szerint, ezután a Délmagyarország szerkesztőségét kapcsolják, majd *zenei műsorral* fűszerezik ismét a szegedi nap programját: a Tömörkény

gimnázium kórusát és szegedi művészek operafelvételeit hallhatjuk.

Egy ilyen reprezentatív bemutakozásból természetesen nem maradhat ki a tudomány sem: a *tudományos stúdió* szegedi nyilvános felvételét délután sugározzák. *Szegedi népzenei felvételek, irodalmi est, Kalandozás* címmel Czizány György egy-órás élő műsora következik ezután, majd a legnagyobb műsor 19 óra 40-kor kezdődik: *Szeged—szeggel* címmel. Ezen a 140 perces nyilvános rádiószórásán hangszalagról és a helyszínen Szegedről szólnak szegediek és elszármazottak — vezetők, tudósok, művészek, munkások, fiatalok —, és Szegednek szinte minden mai témáját megvitatják.

A rádió szegedi napja Sztajnoszlav Richter szegedi koncertjének hangfelvételével zárul.

Átültetett lelkiismeret

Gyermek- és ifjúságvédelem a megyében

Csongrád megyében tavaly 2 ezer 210 esetben kellett a gyámhatóságnak intézkedéseivel megvédeni azokat a gyermekeket, akik számára a család nem a biztonságot, nem a nyugalmat jelenti. Ötszázszor figyelmeztették a kötelességüket nem teljesítő szülőket. 92 kiskorú ügyében a megelőző eljárások nem vezettek eredményre, ezért „határozattal és a magatartási szabályok előírásával partfogót kellett kirendelni” melléjük. Kétszáznegyvennégy gyermeket vettek állami gondozásba. „A gyámhatóságok elemzéseiből egyértelműen megállapítható, hogy a gondozásba vétel oka szinte kizárólag a szülők helytelen életvitelére és erkölcsi magatartására. A gondozásba vettek egyharmada leánygyermek.”

Önmagukban ezek rideg számok, amilyeneket minden jelentésben százával olvashat az ember. A gyermek- és ifjúságvédelem helyzetéről készült beszámoló azonban — melynek anyagát nemrégiben megtárgyalta ülésén a megyei tanács végrehajtó bizottsága — jóval több tény-megállapításhoz vezet. Amikor a számok egy-egy gyereksort jelölnek, megszűnnek adatok lenni, emberkékké válnak. Rossz helyre született, felelőtlen kezekbe került, szerencsétlen emberkékké. Sorukon nem elég sajnálkozni, noha gyakran a jó szó, a részvétel is ír a sebükre.

A társadalomnak tetteivel kell megvédenie ezeket a gyermekeket — leírni is kép-telenségnek tűnik — saját szüleiiktől. Ezt szolgálja a gyermek- és ifjúságvédelem továbbfejlesztéséről szóló

2016/1969. számú kormányhatározat és az ifjúságról szóló 1971. évi IV. számú törvény. A megyei tanács végrehajtó bizottsága is értékelte már korábban a megyében a gyermek- és ifjúságvédelem helyzetét és határozatot is hozott, melyben intézkedett az itteni tennivalókról. Azóta eredménye is lett az intézkedéseknek: javult a diákok szociális ellátása; néhány nevelőotthonban, köztük a szegedi Londoni körúti, sikerült korszerűbb, kényelmesebb környezetet teremteni a gyerekeknek. Sok segítséget nyújt a fiataloknak az önálló intézményként létrejött megyei Pályaválasztási Tanácsadó Intézet.

A községekben, városokban munkabizottságok, illetve albizottságok koordinálják a hatósági és társadalmi szervezetek munkáját. A gyámhatóságok tevékenysége is sokoldalúbbá vált.

A vb-nek az ifjúsági törvény végrehajtására készített intézkedési terve alapján az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök, valamint a hivatásos partfogók felmérést végeztek. Felkutatott és nyilvántartásba vették azokat a kiskorú gyermekeket, akik károsító hatások között nevelkednek. Az eredmény: 2 ezer 511 gyermek él 869 családban ilyen körülmények között. A gyermekek több mint a felének sorsa családon belül rendezhető, úgy találta a nevelőtestület. Hiszen legtöbbször a szülők egyike — többnyire az apa — az, aki veszélyezteti a

tanulmányaikat — az általános iskolában vagy a szakmunkástanuló intézetekben — megszakító gyerekekről a KISZ-szervezetek és a különböző társadalmi bizottságok igyekeznek gondoskodni.

Hatóságok, szervezetek, bizottságok ültetik át magukba a szülői lelkiismeretét. Az apa, anyja hivatását azonban egyik sem képes tökéletesen teljesíteni. Több osztálynyi gyerekkel a pedagógus sem tud sajátjaként foglalkozni. Pótolni a szülő-gyerek közti érzelmi kapcsolatot csak a nevelőszülők képesek. A megyében élő 1937 (közülük csupán 19 árva) állami gondozott közül csak 600-nak adatott meg ez a lehetőség. És sajnos, a számok alapján nem sok a remény, hogy többben lesznek a szülőkre talált gyerekek. Míg 1967-ben 546-an, tavaly 440-en fogadtak magukhoz új, kis családtagot.

A nevelőszülők és az édes szülők közti megkülönböztetést jogosan hidalja át az új családjogi törvény is, amikor a jogok megfogalmazásakor nem tesz különbséget közöttük. Az állam tehát édesanyának tekinti azt az aszszonyt, aki mások gyermekét sajátjaként neveli. Legtöbbször azonban a gyerek is édesanyát lát benne, csak-hogy ő a szeretetért szeretettel fizet. S ez az egyetlen, amit az állam mégsem tud magára vállalni.

Ch. A.

Új bélyeg-sorozat

Az Egyetemes Posta Egyesület, az UPU, fennállásának 100. évfordulójáról hét értékből álló bélyegsorozat és egy bélyegblokk kiadásával emlékezik meg a Magyar Posta. Május 22-én kerültek forgalomba.

A 40 filléres bélyeg a földrészeket és a galambpostát, a 60 filléres XIX. századbeli lovas postakocsit ábrázol. (MTI)

Áll a bál...

Balástya a szegedi járás egyik ifjúsági gyűjtőhelye vasárnap esteként, amikor a mozhelyiség előtt, az Eb-ös út két oldalán kilométernyi hosszon nem találni parkírozóhelyet a bála várók fényesre mosott autói között. Járnak ide Sándorfalváról, Kistelekről, Csengeleről, Fél-egyházáról, Szatymazról, Kömpörcről is. Mindenféle jármű található itt: öreg Moszkvicstól Mercedesig, egy kézilabdapályányi motorbicikli és számtalan „kenyér-gőzös” kerékpár. Az ajtóban erős alkatú fiatalember a belepőjegyeket ellenőrzi, amelyet egy kis ablakból kapnak az anyukák vagy a legények pénzen beváltott lányok. A kultúrteremben izzadságszag, és táncoló párok sokasága. Körben a fal mellett négy sor széken gardemamak ülnek, alszanak, vagy éppen ruhát igazító alibimozzanattal, irigykedve nézik, hogy a „szomszéd lány milyen kapós”.

A bal oldali sarokban nagy kört alkotva tarka ruhás, nagy hajú társaság rázza magát vonagló mozdulatok közben a csárdás ütemére. Öltözködők a Marx téri piacról ismert széles aljú nadrág, farmer, piros, fekete, barna, köldökig érő műbőr kabát, amely alól kikandikál a színes kötött pulóver vagy a tarka ing. Némelyik lányvon miniszoknya és magastalpú és -sarkú cipő. Az idősebb bálba járók és a gardemamak megszólják, lenézik őket. (Nézd a loboncost; de hülye tánc; tán csipi a bolha, azért rángatózik?)

A tinédzserok rágógumiznak. Nem ide való figurák, néhány diszkóval a hátuk mögött, a környék falvaiból jöttek egy kicsit balhézni, mutogatni magukat. A bál végén csoportokba verődve ballagnak az országúton, hát-ha jön egy kocsi, mert reggel dolgozni kell.

Egy másik csoport összekapaszkodva lakodalmi módra „négyes”. Lebben a szoknya a partnernőn, aki megfogódzva az erős, dolgos férfikarba, felemelkedik a padlóról és a lapos sarkú cipő körbe jár, mint búcsún a bolondkocsi. Nem számít, ha porlódik a dzsörzé ruha, a következő bála majd vesznek másikat. A legényen sötét angol szövet ruha, fehér ing, zöld pulóver, piros nyakkendő, rajta díszít. Megállnak, a zenekar nótát vált, lassú következik, különválnak a párok. A begyes kis fekete a sésélők felé húzódik, ő is azt szeretné táncolni, de a fiú tartja magát.

— Azt a kakóriát ne járjuk, inkább elvisszék a vendéglőbe, vagy ha nincs hely, akkor beugrunk Szegedre — és újján csillan az arany pecsétgyűrű, amikor a lány vállát átölelve elindulnak a kislát felé.

Gazdag fiú, pénz, autó, a falu legszebb lánya, minden megvan. Valami azért hiányzik, nem tudja, hol érezze jól magát. Talán majd Pesten a piacon, ha két forinttal többért megy a krumpli.

Széles vállú, harminc év körüli, hosszú pajeszos fiatalember, borszagú lehelettel. *Lehajtott fejjel szorítja tánc-*

csót, aki láthatóan fanyalog a komától. Grimaszokat vág, vállát rángatva jelezi az anyjának; nem ezt várta, de mindegy, muszáj táncolni, ha nem akar egész éjjel petrezselymet árulni. Csengeleről jöttek biciklivel. Balástya volt az álma, hátha kifog egy módos gyereket, hogy ne kelljen nyomni a pedált. Egész héten dolgozott, ráferne egy kis szórakozás.

A zenekar újra megáll, bejelentik, hogy legközelebb két hét múlva újra bál, majd cintányérszórgetés után — Szív küldi szívnek szívesen. Magyar Rózsikának eljegyzése alkalmából gratulál barátjának, majd rázendít az utolsó gyors nótára a katedrán álló szakszofonosok, a harmonikás követi, bekapcsolódik a hegedű is, a dob megadja az ütemet. A tömeg mozdul, harc a kiszemelt lányért; az kíséri, akivel utoljára táncol. A gardemamak összeszedik a ruhákat, ki így, ki úgy hazaindul, hiszen holnap korán kéne kelni, mert itt a munkaszézon.

Majoros Tibor

Szerdai piaci árak

A csirke kilója 30, a tojás darabja 1—1,10 forint volt. Az óburgonya kilóját 2,90—5, az újbungonyát 12—15, a vöröshagymát 6—6,50, a kelkáposztát 5—6, a paraját 4—5, a sóskaét 6 forintért kínálták. Egy csomó sárgarépa 1—2, gyökér 1—1,50, a karalábé darabja 1—2,50, a

zöldpaprikáé 0,80—3,50 forintba került. A retek csomóját 0,80—3, a zöldhagymát 1—1,50 forintért adták. Gombát 30—35, jonathán almát 10, egyéb almát 6—10, cseresznyét 8—15, földieperet 60, egrest 10—15, diót 15—16, száraz babot 16—18 forintért lehetett kapni.